

**Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
Republica Moldova**

**Obiectivele de Dezvoltare ale
Mileniului (ODM)**

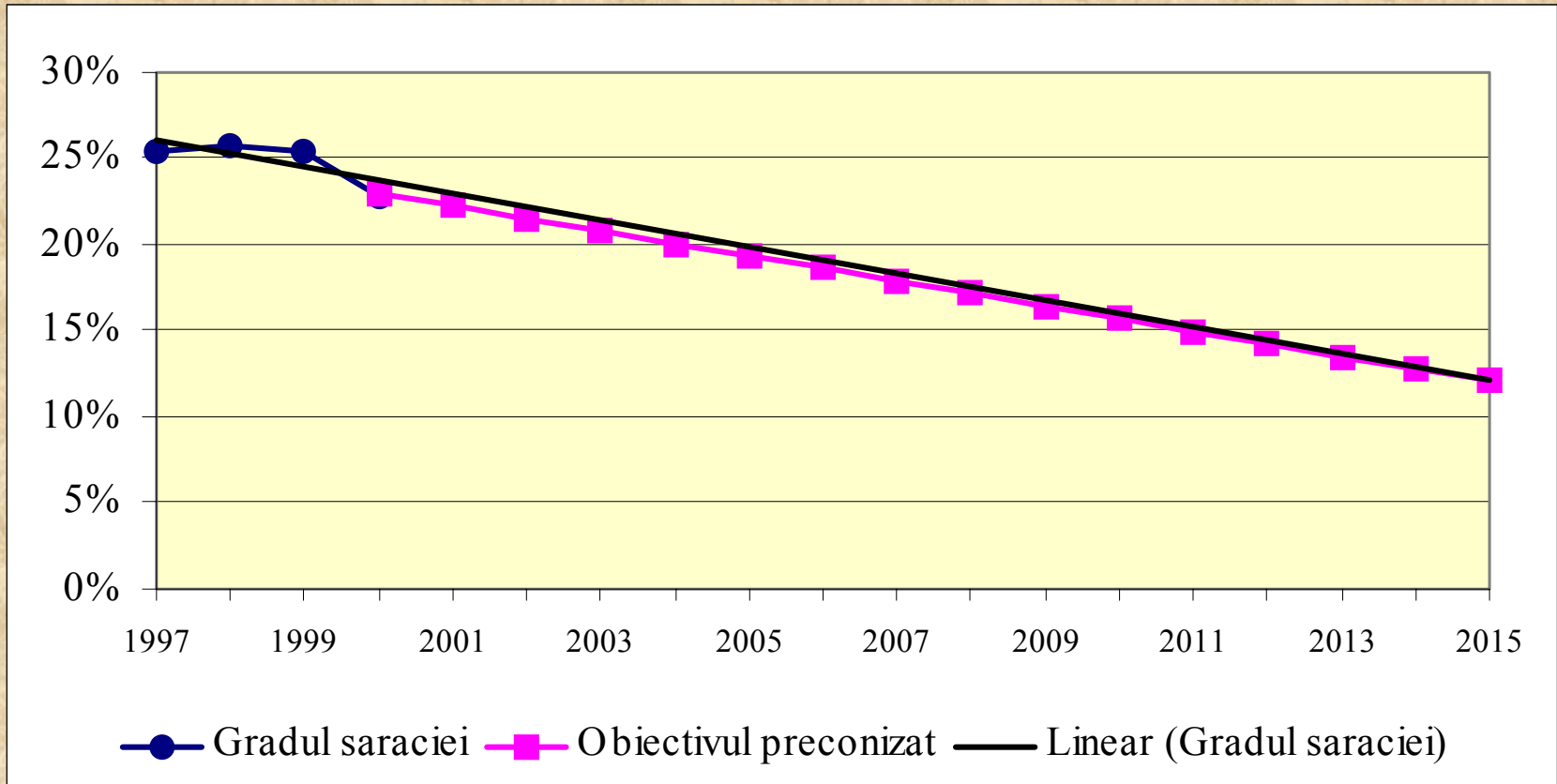
Chișinău 2003

Obiectivul 1: Eradicarea sărăciei extreme și foamei

Sarcini	Indicatori
Sarcina 1: Reducerea în jumătate, între anii 1990 și 2015, a numărului de oameni cu venit sub un dolar pe zi (la PPC)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ponderea populației cu venit sub un dolar pe zi (la PPC) 2. Rata decalajului sărăciei (incidența × profunzimea sărăciei) 3. Ponderea celei mai sărace quintile în consumul național
Sarcina 2: Reducerea în jumătate, între anii 1990 și 2015, a numărului de oameni care îndură de foame	<ol style="list-style-type: none"> 4. Ponderea copiilor (pînă la vîrsta de 5 ani) greutatea cărora este sub nivelul stabilit 5. Ponderea populației aflată sub nivelul minim de consum alimentar exprimat în valoare energetică

1, 2, 3, 4, 5 – datele statistice lipsesc.

Evoluția gradului sărăciei

Recomandări *Obiectivul 1*

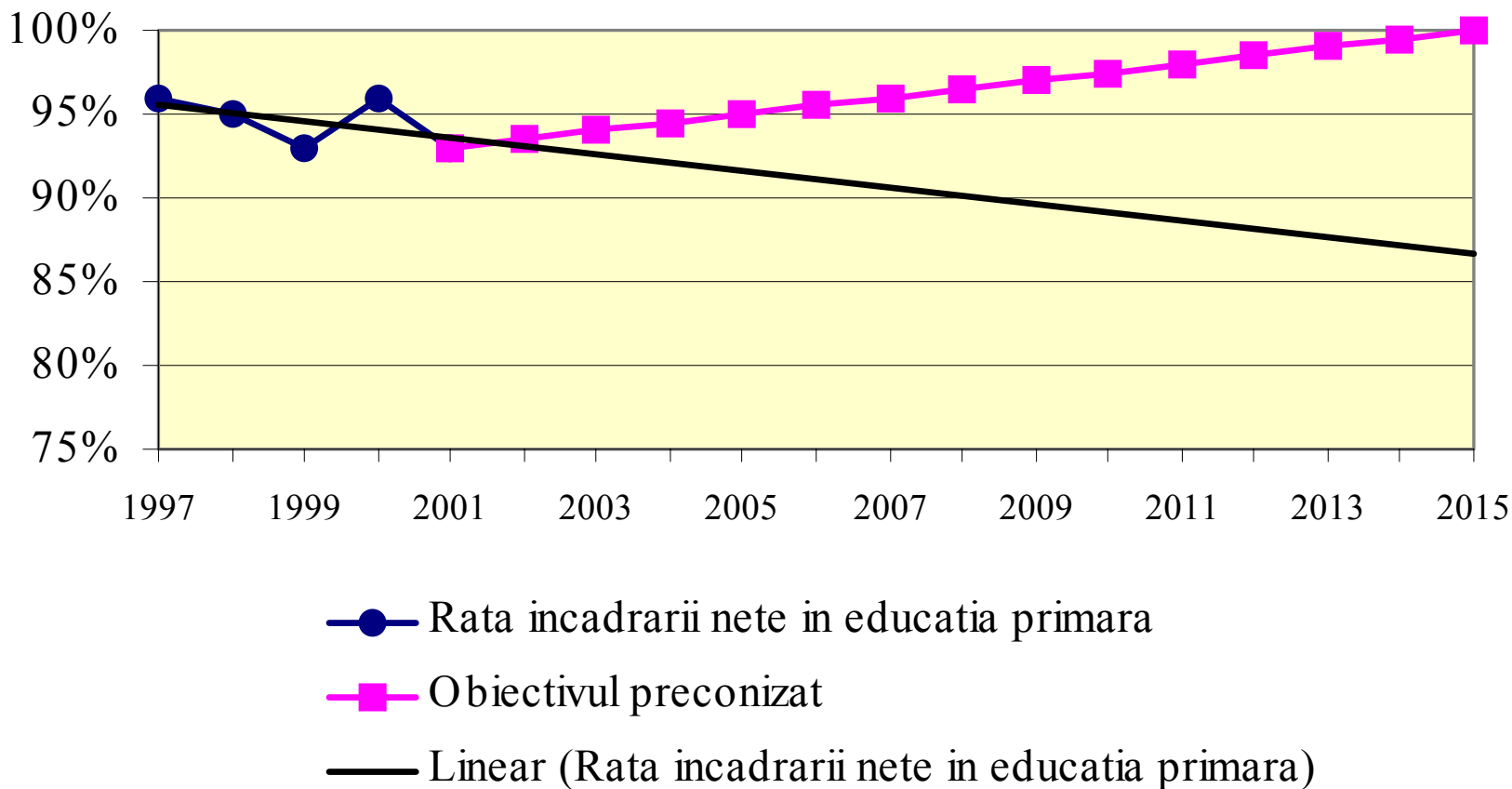
- Inițierea unui studiu care ar avea drept scop elaborarea metodologiei de calcul a indicatorului *nr. 1*. – Ponderea populației cu venit sub un dolar pe zi (la PPC) și evaluarea indicatorilor *nr. 1-5* pentru anii 1990–2002.
- Includerea indicatorilor *nr. 1-5* în formularele statistice oficiale și inițierea procesului de colectare a datelor respective.
- Concretizarea obiectivului *nr. 1* în cazul Republicii Moldova

Obiectivul 2: Realizarea accesului universal la educația primară

Sarcini	Indicatori
Sarcina 3: Asigurarea posibilităților pentru toți copiii de a frecventa școala primară	6. Rata încadrării nete în educația primară 7. Ponderea copiilor care, fiind înscriși în clasa I-a, ajung în clasa a V-a 8. Rata științei de carte la persoanele de 15–24 de ani

- 6 – dispunem de date statistice numai pentru anii 1997-2001;
- 7 – datele statistice lipsesc;
- 8 – dispunem numai de datele recensământului din anul 1989.

Evoluția ratei încadrării nete în educația primară

Recomandări *Obiectivul 2*

- Elaborarea metodologiei de calcul a indicatorului *nr. 7* – Ponderea copiilor care, fiind înscriși în clasa I-a, ajung în clasa a V-a
- Elaborarea metodologiei de estimare anuală a indicatorului *nr. 8* – *Rata științei de carte la persoanele de 15–24 de ani*
- Includerea indicatorilor *nr. 7-8* în formularele statistice oficiale și inițierea procesului de colectare a datelor respective
- Acordarea de asistență Ministerului Educației în crearea Sistemului Informațional pentru Managementul Educației

Obiectivul 3: Promovarea egalității genurilor și abilitarea femeilor

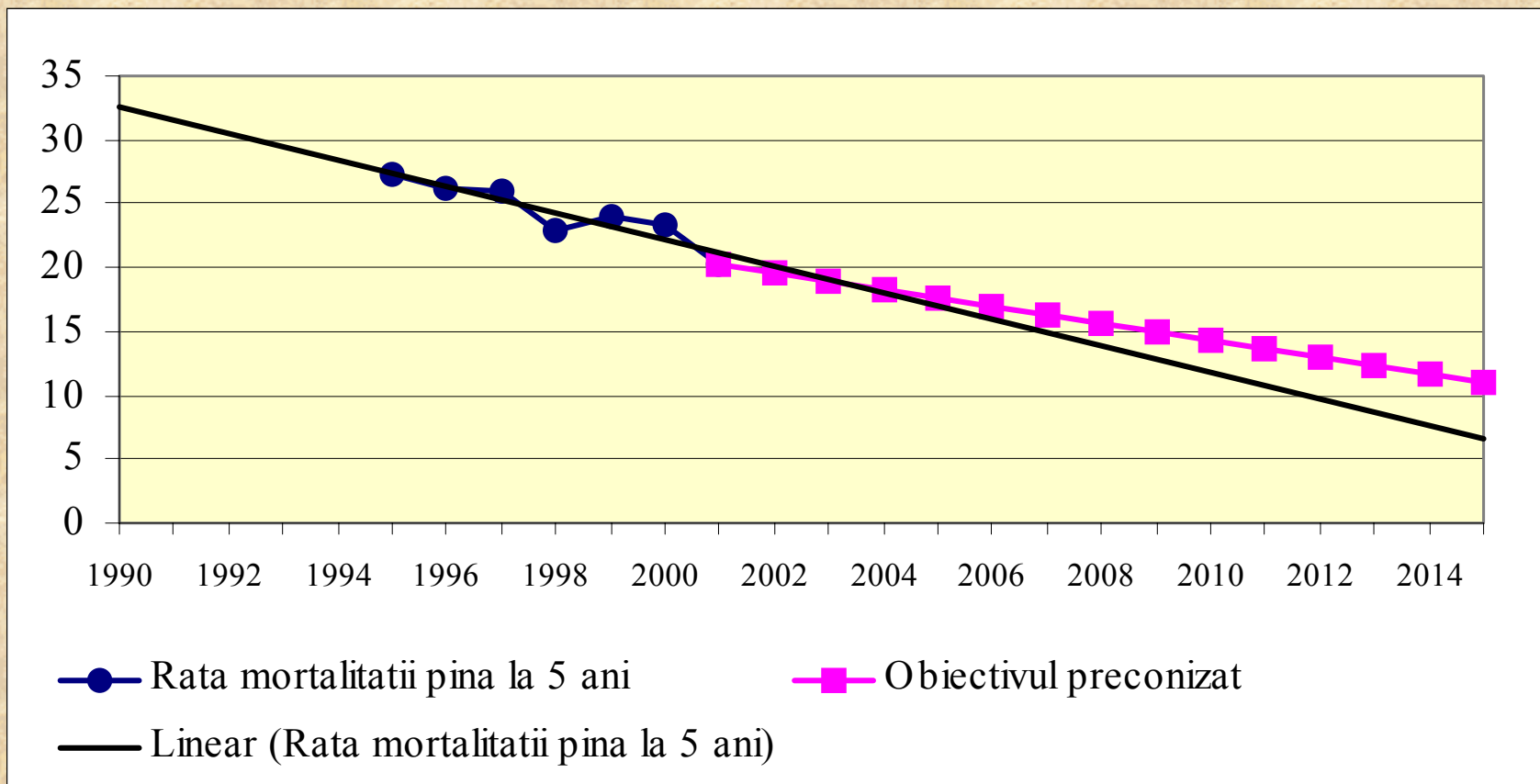
Sarcini	Indicatori
Sarcina 4: Lichidarea inegalității genurilor în învățământul primar și secundar, preferabil, către anul 2005, iar la toate nivelurile de învățământ – către anul 2015	9. Rata fetelor față de cea a băieților în învățământul primar, secundar și terțiar 10. Rata femeilor analfabete față de cea a bărbaților de 15–24 de ani 11. Cota femeilor salariate în sectorul neagrar 12. Cota mandatelor deținute de femei în Parlament

Departamentul Statistică și Sociologie colectează toate datele prevăzute de indicatorii *nr. 9-12*, valorile respective indicând că în învățământul primar, secundar și terțiar sarcina *nr. 4* este realizată

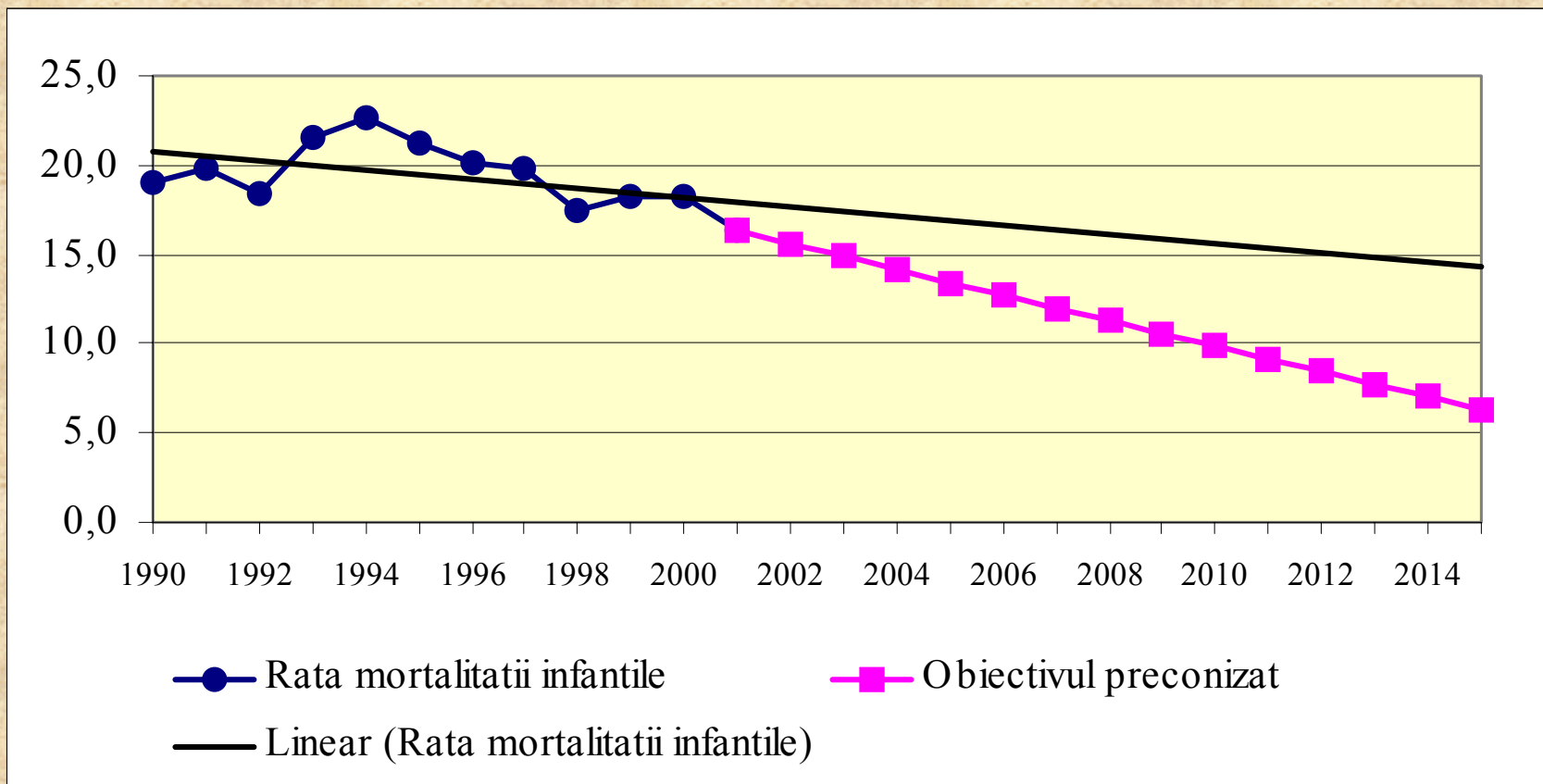
Obiectivul 4: Reducerea mortalității copiilor

Sarcini	Indicatori
Sarcina 5: Reducerea cu 2/3 între anii 1990-2015 a ratei mortalității pînă la 5 ani	13. Rata mortalității pînă la 5 ani 14. Rata mortalității infantile 15. Ponderea copiilor de un an vaccinați împotriva pojarului

Evoluția ratei mortalității copiilor pînă la 5 ani

Evoluția ratei mortalității infantile

Recomandări *Obiectivul 4*

- Compatibilizarea metodologiilor internaționale și naționale de calcul a indicatorilor *nr. 13, 14 și 15*
- Stabilirea unor sarcini fezabile care ar reflecta situația existentă și necesitățile sociale în domeniul reducerii mortalității copiilor

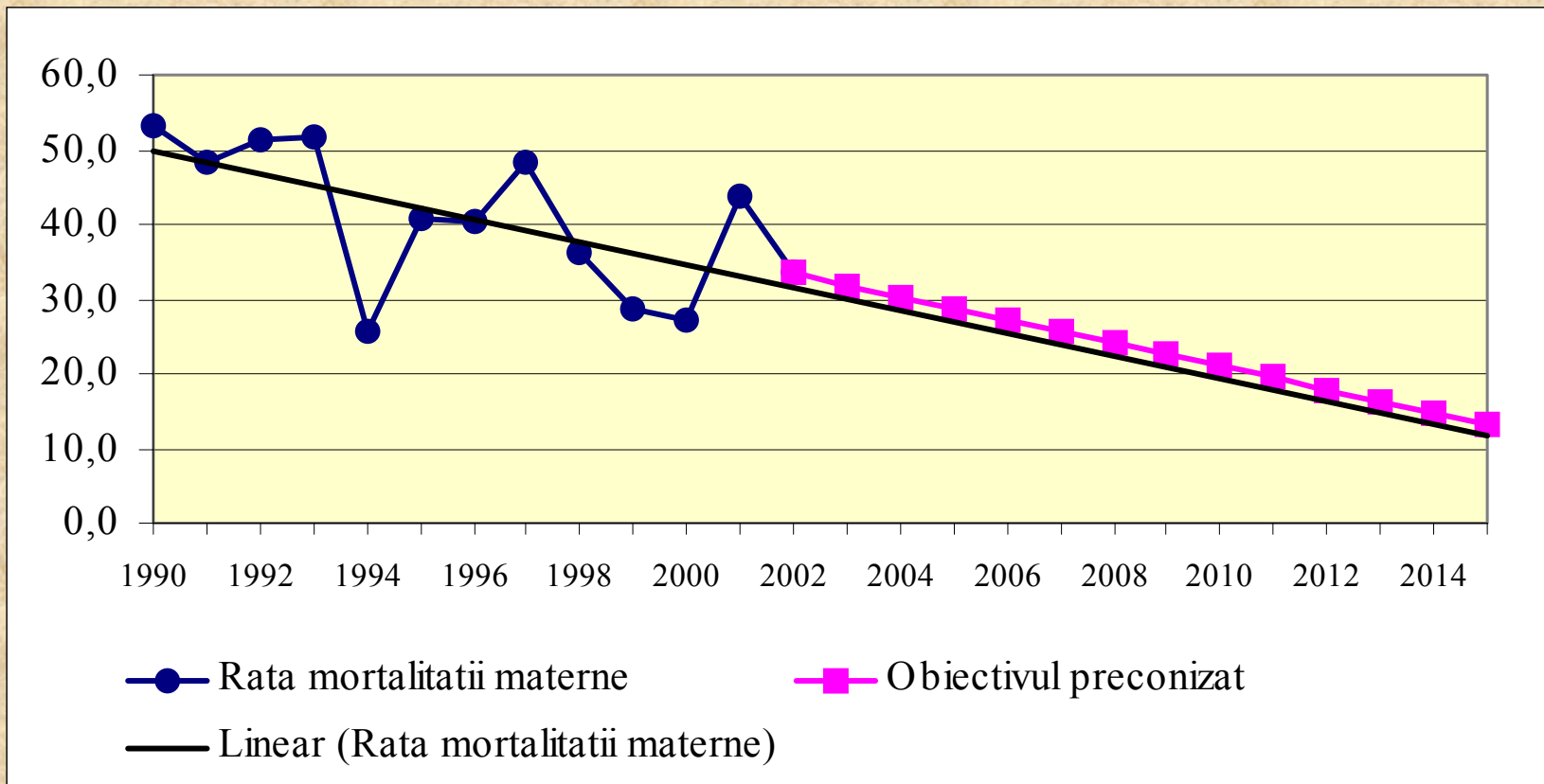
Obiectivul 5: Îmbunătățirea sănătății materne

Sarcina 6: Reducerea cu $\frac{2}{3}$ a ratei mortalității mateme între 1990 și 2015

16. Rata mortalității materne

17. Rata nașterilor asistate de personal medical calificat

Evoluția ratei mortalității materne

Recomandări *Obiectivul 5*

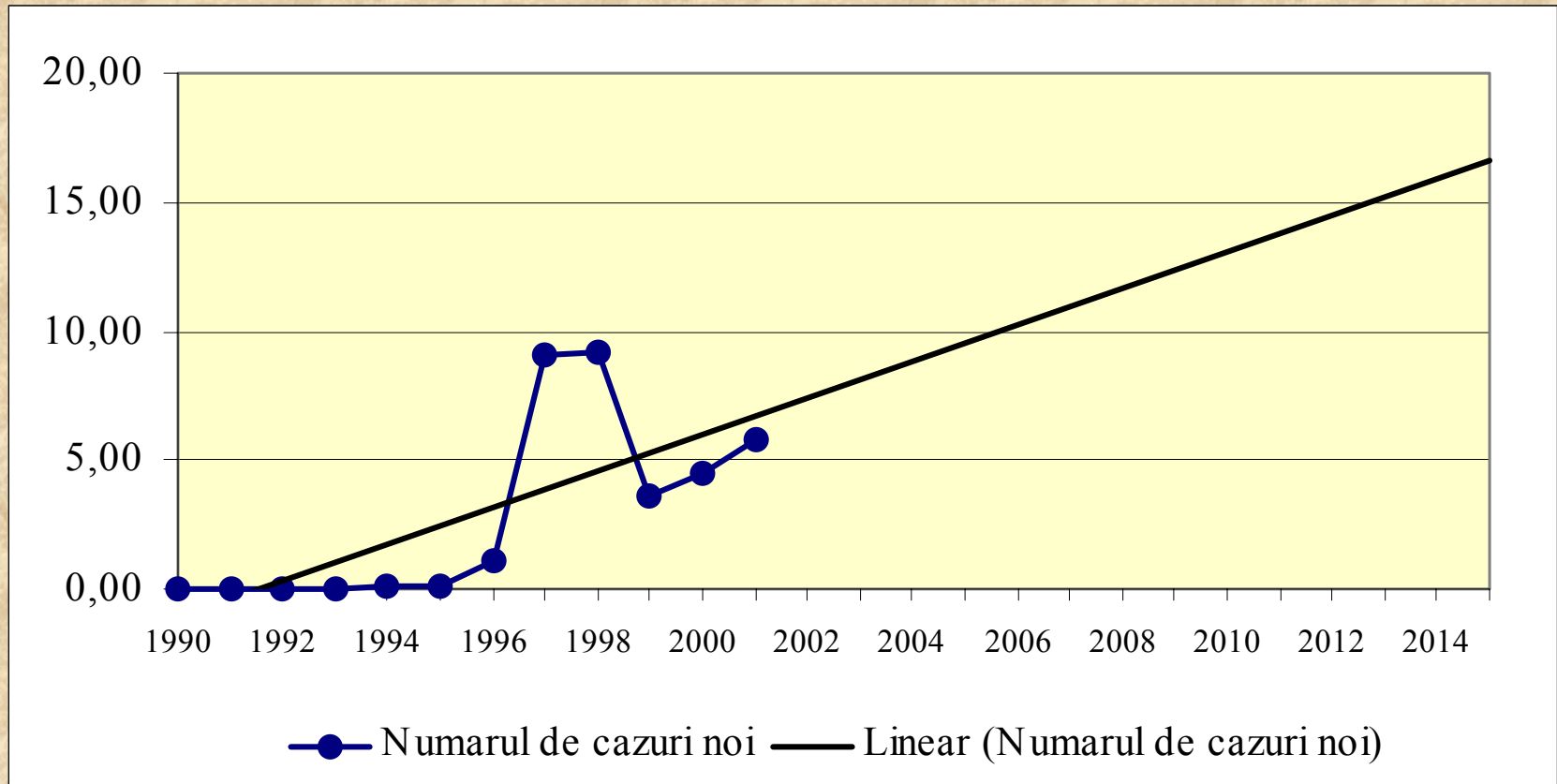
- Ca și în cazul altor indicatori ce țin de sănătate, *Obiectivul nr. 5 – Îmbunătățirea sănătății materne*, trebuie adaptat la condițiile Republicii Moldova.
- Astfel, politicile naționale în domeniul ocrotirii sănătății stabilesc drept scop reducerea către anul 2020 a mortalității materne pînă la 15 decese la 100000 născuți vii.

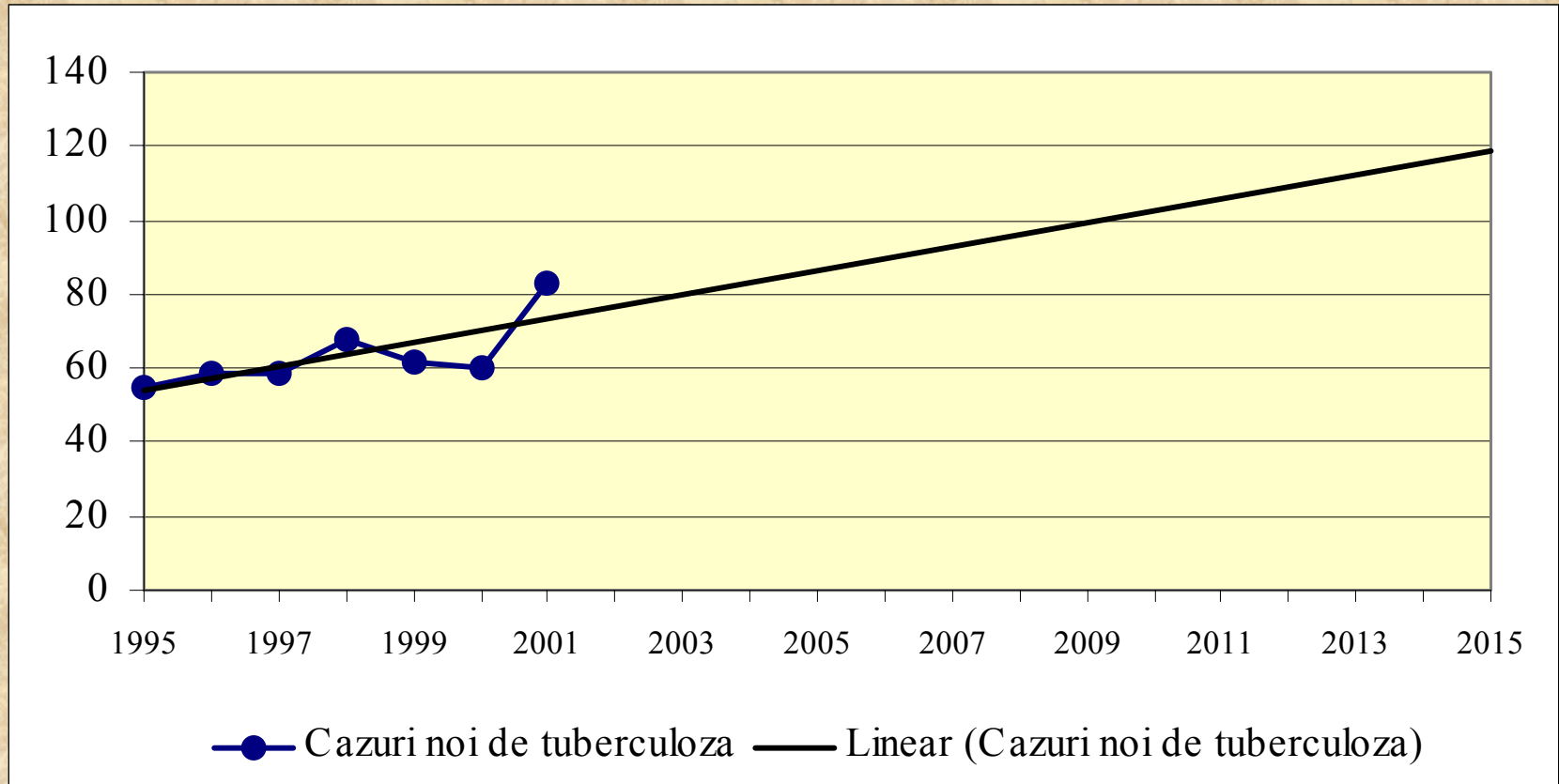
Obiectivul 6: Combaterea HIV/SIDA, malariei și altor boli

Sarcini	Indicatori
<p>Sarcina 7: Stoparea către anul 2015 a răspîndirii și începerea procesului de reducere a HIV/SIDA</p>	<p>18. Incidența HIV printre femeile gravide de 15-24 de ani</p> <p>19. Rata incidenței contraceptivelor</p> <p>20. Numărul copiilor deveniți orfani din cauza HIV/SIDA</p>
<p>Sarcina 8: Stoparea către anul 2015 a răspîndirii și începerea procesului de reducere a malariei și a altor boli grave</p>	<p>21. Incidența și rata mortalității asociate cu malaria</p> <p>22. Ponderea populației din zonele cu risc de malarie care utilizează mijloace eficiente de prevenire și de tratare a acestei boli</p> <p>23. Incidența și rata mortalității asociate cu tuberculoza</p> <p>24. Cota cazurilor de tuberculoză depistate și tratate în cadrul Programului DOTS (Curs de tratament de durată scurtă cu supraveghere directă)</p>

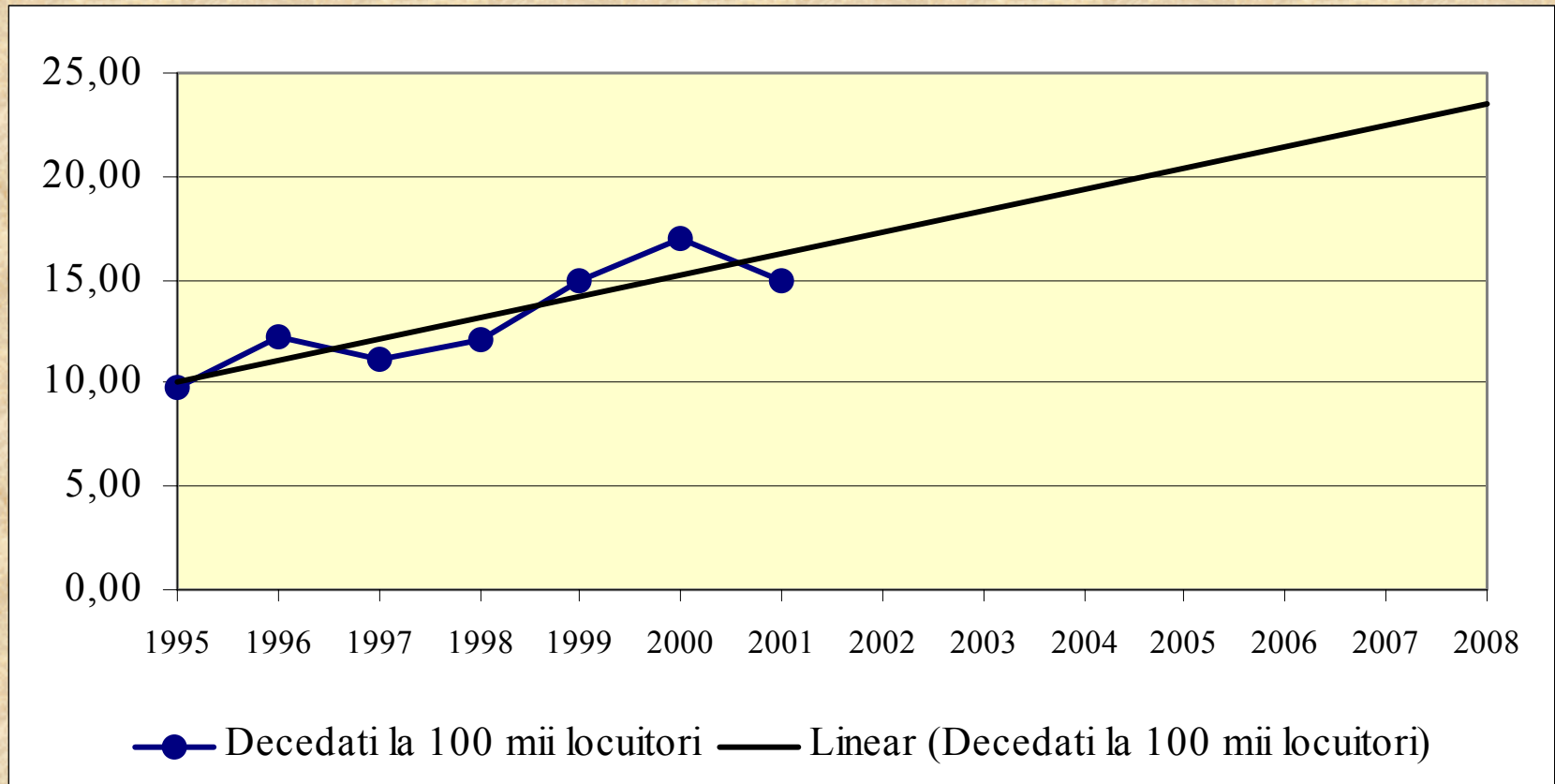
Cazuri noi de infecției HIV (la 100000 locuitori)

Cazuri noi de îmbolnăvire de tuberculoză activă (la 100000 locuitori)

Mortalitatea prin tuberculoză (decedați la 100000 locuitori)

Recomandări *Obiectivul 6*

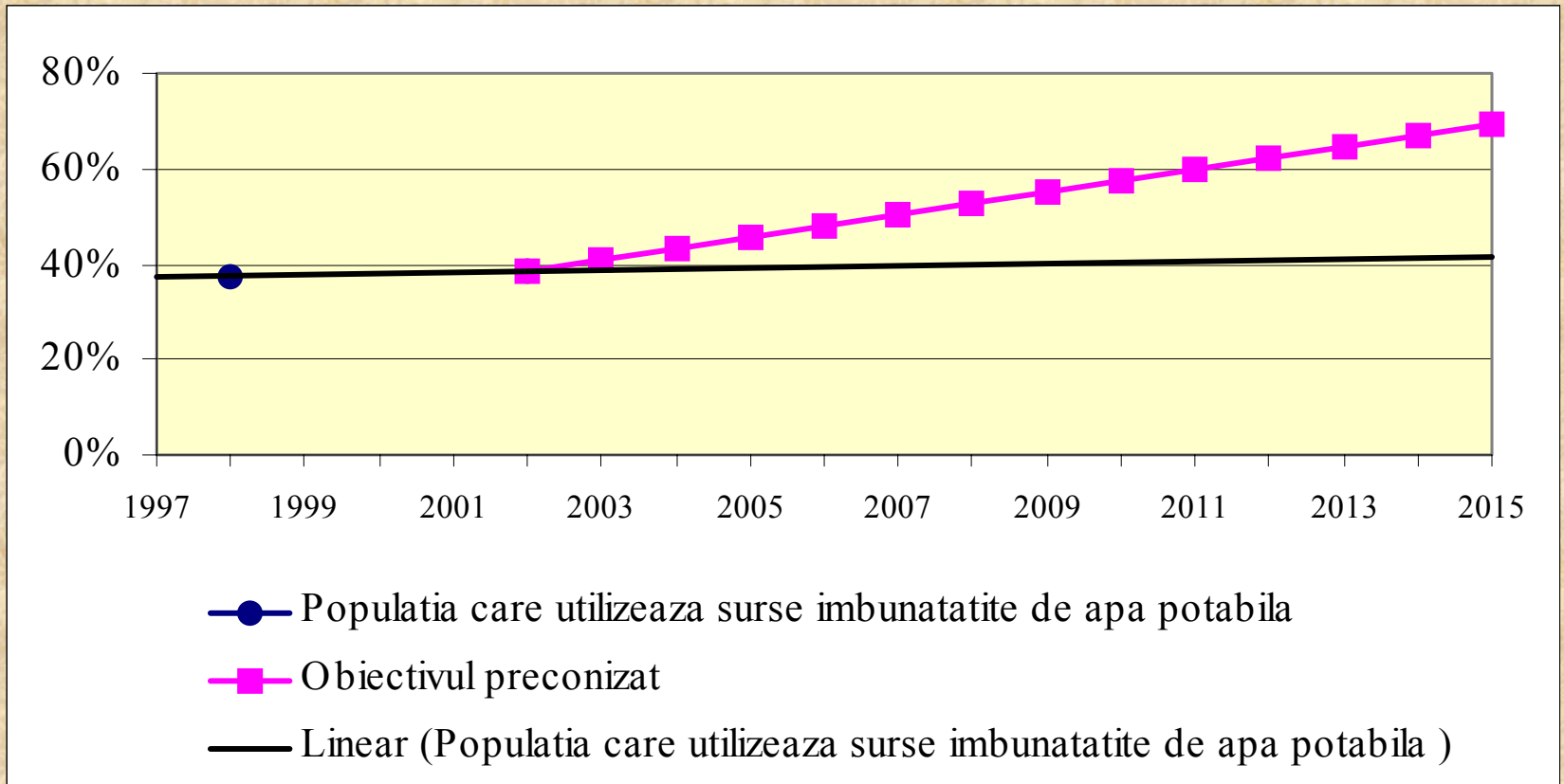
- Corelarea obiectivelor naționale în domeniul combaterii HIV/SIDA și a altor boli grave cu cele internaționale.
- Perfecționarea mecanismelor de monitorizare a situației în domeniul combaterii HIV/SIDA prin extinderea supravegherii de tip sentinelă și a studiilor de indicatori multipli în cuiburi.
- Elaborarea mecanismelor de estimare a numărului de copii deveniți orfani din cauza HIV/SIDA

Obiectivul 7: Asigurarea durabilității mediului

Sarcini	Indicatori
Sarcina 9: Integrarea principiilor dezvoltării durabile în politicile și programele țării și reducerea pierderilor resurselor ecologice	25. Ponderea terenurilor acoperite de păduri 26. Arii naturale protejate pentru conservarea diversității biologice 27. PIB ce revine la o unitate de energie consumată (ca măsură a eficienței utilizării energiei) 28. Emisiile de bioxid de carbon (pe cap de locuitor) [plus două cifre ce caracterizează poluarea atmosferei globale: distrugerea stratului de ozon și acumularea gazelor ce provoacă încălzirea globală]
Sarcina 10: Reducerea în jumătate către anul 2015 a numărului de oameni fără acces durabil la apă potabilă.	29. Ponderea populației cu acces durabil la surse îmbunătățite de apă

Sarcini	Indicatori
Sarcina 11: Îmbunătățirea semnificativă către anul 2020 a condițiilor de trai a cel puțin 100 de milioane de locuitori din cartierele sărace	30. Ponderea populației ce are acces la salubritate îmbunătățită 31. Ponderea populației ce are acces la dreptul de posesiune sigură [dezagregarea urban/rural a unora din indicatorii menționați mai sus poate fi relevantă pentru monitorizarea procesului de ameliorare a condițiilor de trai a locuitorilor din cartierele sărace]

Accesul populației la surse îmbunătățite de apă potabilă

Recomandări *Obiectivul 6*

- Identificarea sarcinilor prioritare în domeniul asigurării durabilității mediului
- Elaborarea metodologiei de estimare anuală a indicatorului *nr. 31 – Ponderea populației ce are acces la dreptul de posesiune sigură* și colectarea datelor respective
- Includerea indicatorilor *nr. 29-31* în formularele statistice oficiale și inițierea procesului de colectare a datelor respective, având în vedere dezagregarea lor urban/rural

Obiectivul 8: Crearea parteneriatelor globale pentru dezvoltare

Sarcina 12: Dezvoltarea mai departe a unui sistem comercial și financiar transparent, bazat pe reguli, previzibil și nondiscriminatoriu. Include o obligațiune față de o guvernare bună, dezvoltarea și reducerea sărăciei – atât la nivel național cât și internațional

Sarcina 13: Soluționarea necesităților speciale a țărilor mai puțin dezvoltate

Include: tarif și accesul liber pentru exportul ȚPD; program consolidat pentru iertarea datoriilor pentru țările cu datorii mari și contramandarea datoriei oficiale bilaterale; o AOD mai generoasă pentru țările care și-au asumat obligațiunea de a reduce sărăcia

Unii indicatori enumerați mai jos vor fi monitorizați separat pentru Țările mai puțin dezvoltate (ȚPD), Africa, țările închise și insulele mici.

Asistența Oficială pentru Dezvoltarea (AOD)

32. AOD net ca procent al GNI donatorilor DAC (obiectivele de 0.7% din total și 0.15% pentru ȚPD)
33. Proporția AOD față de serviciile sociale principale (educația de bază, asistența medicală primară, nutriția, apa potabilă și salubritatea)
34. Proporția AOD, care este eliberată
35. Proporția AOD pentru mediu în statele în curs de dezvoltare de pe insulele mici
36. Proporția AOD pentru sectorul transporturilor în țările închise

Sarcina 14: Soluționarea necesităților speciale a țărilor închise și insulelor mici

(prin intermediul Programului Barbados și prevederile celei de-a 22 Adunări Generale)

Sarcina 15: Abordarea vastă a problemelor datoriilor țărilor în curs de dezvoltare prin intermediul măsurilor naționale și internaționale în scopul asigurării durabilității datoriilor pe termen lung

Accesul la piață

37. Proporția exporturilor (conform valorii și fără arme) scutite de impozite de cotă
38. Tarifele și cotele medii la produsele agricole și textile și îmbrăcăminte
39. Subsiidiile exportului intern și agricol în țările OECD
40. Proporția AOD acordată pentru a susține crearea capacității comerciale țărilor cu datorii mari și puncte finale

Durabilitatea datoriei

41. Proporția datoriei oficiale bilaterale în țările cu datorii mari amânată
42. Deservirea datoriei ca procent al exportului de bunuri și servicii
43. Proporția AOD acordată pentru reducerea datoriilor
44. Numărul țărilor, care adoptă decizia țărilor cu datorii mari și puncte finale

<p>Sarcina 16: În cooperare cu țările în curs de dezvoltare, elaborarea și implementarea strategiilor cu privire la munca decentă și productivă a tinerilor</p>	<p>45. Rata șomajului printre tinerii de 15-24 ani</p>
<p>Sarcina 17: În cooperare cu companiile farmaceutice, asigurarea accesului la medicamentele principale și la un preț rezonabil în țările în curs de dezvoltare</p>	<p>46. Numărul populației cu acces la medicamentele principale cu preț rezonabil în bază durabilă</p>
<p>Sarcina 18: În colaborare cu sectorul privat, asigurarea beneficiilor tehnologiilor noi, în special informația și comunicațiile</p>	<p>47. Linii telefonice la 1000 de oameni 48. Computere personale la 1000 de oameni</p> <p><i>Alți indicatori</i></p>

Până în prezent, Republica Moldova nu și-a stabilit explicit prioritățile în acest domeniu.

Republica Moldova – progrese în realizarea Obiectivelor Dezvoltării la început de Mileniu

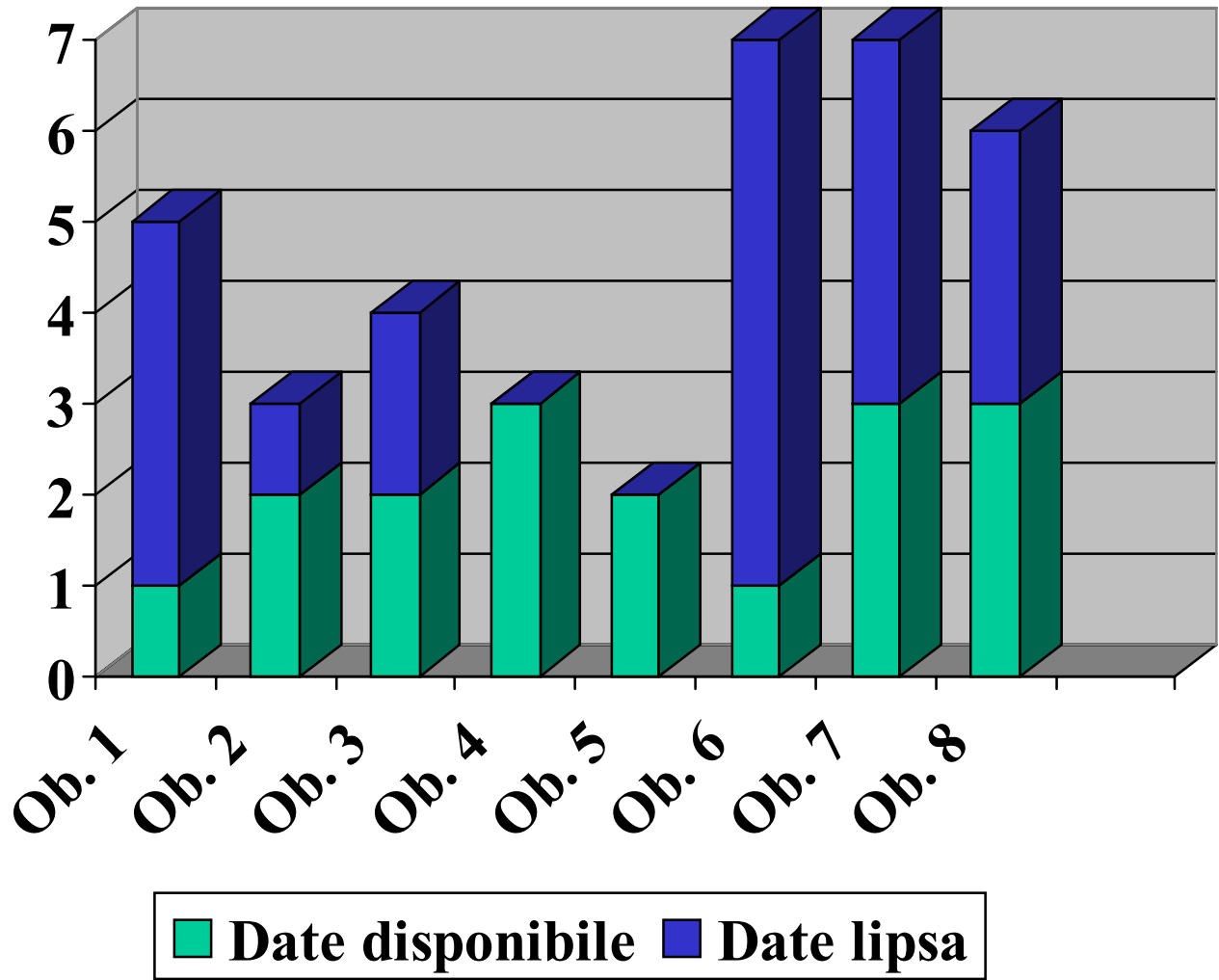
Obiective și sarcini	Indicatori	Starea
Obiectivul 1: Eradicarea sărăciei extreme și a foamei Sarcina: Reducerea în jumătate a numărului de oameni care îndură de foame	Persoane subalimentate (% din numărul total al populației)	În derulare
Obiectivul 2: Realizarea accesului universal la educația primară Sarcina: Asigurarea posibilităților pentru toți copiii de a frecventa școala primară	Rata încadrării nete în educația primară (%) Copiii care ajung în clasa a V-a (%)	... Realizat
Obiectivul 3: Promovarea egalității genurilor și abilitarea femeilor Sarcina: Lichidarea inegalității genurilor la toate nivelurile de învățământ	Rata încadrării primare brute a femeilor în % față de cea a bărbaților Rata încadrării secundare brute a femeilor în % față de cea a bărbaților	În derulare Realizat

Moldova

Obiectivul 4: Reducerea mortalității copiilor Sarcina: Reducerea cu 2/3 a ratei mortalității până la 5 ani	Rata mortalității pînă la 5 ani (la 1000 nașteri vii)	Cu mult în urmă
Obiectivul 7: Asigurarea durabilității mediului Sarcina: Reducerea în jumătate a numărului de oameni care nu au acces la surse îmbunătățite de apă potabilă	Populația care utilizează surse îmbunătățite de apă potabilă (%)	În derulare

Datele statistice disponibile

■ Date disponibile ■ Date lipsa

Probleme ce necesită o rezolvare imediată (1)

- Elaborarea unei strategii naționale de realizare a Obiectivelor Dezvoltării la început de Mileniu în care ar fi indicate prioritățile Republicii Moldova
- Actualizarea practicii de elaborare a actelor legislative și normative prin implementarea unor indicatori relevanți de monitorizare a progresului în realizarea ODM
- Instituirea unui mecanism fiabil de colectare a datelor statistice

Probleme ce necesită o rezolvare imediată (2)

- Racordarea metodelor naționale de calcul a indicatorilor statistici la cele internaționale
- Implementarea metodelor de analiză cost/eficiență în elaborarea deciziilor ce țin de realizarea ODM și asigurarea durabilității financiare a acestora
- Instituirea unui mecanism fiabil de monitorizare a procesului de executare a deciziilor adoptate